

PÖYTÄKIRJA / PROTOKOLL
Suomalais-norjalaisen poroaitakomission kokouksesta
fra møtet i norsk-finsk reingjerdekommissjon

Paikka / Sted: Rovaniemi

Pvm / Dato: 3.5.2023

Läsnä komission jäsenet / kommisjonsmedlemmer til stede:

Hannu Linjakumpu	Yksikön päällikkö, Lapin ELY-keskus <i>Enhetschef, Lapplands NMT-central*</i>
Anne Ollila	Toiminnanjohtaja, Paliskuntain yhdistys <i>Daglig leder, Reinbeitedistriktenes forening</i>
Kirsi Huhtamäki	Rikoskomisario, Lapin poliisilaitos <i>Kriminalkommisarie, Polisinrättningen i Lappland*</i>
Morten Floor	Landbruks- og matdepartementet <i>Norjan maatalous- ja elintarvikeministeriö</i>
Johan Ingvald Hætta	Landbruksdirektoratet <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Berit Marie Eira	Norske reindriftsamers landsforbund <i>Norjan poroelinkeinoa harjoittavien saamelaisten valtakunnallinen liitto</i>

Sihteeristö / Sekretariat:

Kari Henttunen	Paliskuntain yhdistys / <i>Reinbeitedistriktenes forening</i>
Magnar Evertsen	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
Elisa Alakorpi	Landbruksdirektoratet / <i>Norjan maatalouden keskusvirasto</i>
<i>Tulkit / Tolker:</i>	Taina Aellig ja / og Pia Vinkki

** Oversetterens anmerkning: De finske organisasjonene og myndighetene er omtalt med det offisielle svenske navnet, dersom et slikt finnes.*

Kääntäjän huomautus: Niistä suomalaisista järjestöistä ja viranomaisista, joilla on virallinen ruotsinkielinen nimi, käytetään tätä nimeä.

159/23 Kokouksen avaus ja uuden poroesteaitakomission kokoonpanon toteaminen / *Åpning av møtet og konstatering av ny reingjerdekommissjon*

Kokouksen puheenjohtaja Hannu Linjakumpu avasi kokouksen ja toivotti komission jäsenet, tulkit ja muut kokouksen osallistujat tervetulleiksi.

Møteleder Hannu Linjakumpu åpnet møtet og ønsket kommisjonens medlemmer, tolkene og andre møtedeltakere velkommen.

160/23 Esityslistan hyväksyminen / *Godkjenning av dagsorden*

Päätös: Esityslista hyväksyttiin työjärjestykseksi.

Vedtak: *Sakslisten ble godkjent som dagsorden.*

161/23 Edellisen kokouksen pöytäkirjan hyväksyminen ja allekirjoittaminen / *Godkjenning og underskriving av protokollen fra siste møte*

Edellisten kokousten allekirjoittamattomien pöytäkirjojen osalta on ollut hieman epätietoisuutta niiden tilanteesta. Elisa Alakorpi ilmoitti, että Helsingin kokouksen pöytäkirja on käyty tulkkien kanssa läpi. Vielä allekirjoittamattomat pöytäkirjat laitetaan Visma Signiin allekirjoitettavaksi.

Päätös: Vielä allekirjoittamattomat pöytäkirjat laitetaan Visma Signiin allekirjoitettavaksi.

Det har vært noe usikkerhet rundt forrige møters protokoller som ikke har blitt undertegnet. Elisa Alakorpi meldte i fra at protokollen fra møtet i Helsingfors er blitt gjennomgått med tolkene. Protokoller som fortsatt mangler underskrifter, legges inn i Visma Sign for signering.

Vedtak: *Protokollene som fortsatt mangler underskrifter, legges inn i Visma Sign for signering.*

162/23 Porotalouden ajankohtaiskatsaukset Norjasta ja Suomesta / *Orientering om aktuelle nyheter i reindriften i Norge og Finland*

Suomi

Hannu Linjakumpu kertoi uuden EU-ohjelmakauden/EU-rahoituskauden alkaneen Suomessa vuoden vaihteessa. EU-rahoitusta voidaan käyttää porotalouden puolella ainoastaan kehittämishankkeisiin. Muu porotalouselinkeinolle ohjattava raha on kansallista rahaa. Uudesta rahoituskaudesta on pidetty alueellisia tiedotustilaisuuksia.

Viljelijöille maksettavien peltotukien osalta ollaan siirtymässä täysin sähköiseen tukien hakemiseen ja peltovalvontojen osalta entistä enemmän satelliittivalvontaan. Uutta tukien haussa on, että tukihakuja voidaan täydentää pitkälle syksyyn kasvukauden aikana. Valvontoja joudutaan vielä kuitenkin tekemään myös maastotarkistuksina, koska uudessa mallissa

tekoälyä joudutaan vielä ”opettamaan” esim. nurmen eri kasvuvaiheiden tunnistamisessa. Muutoksella pyritään vähentämään tukienhausta aiheutuvaa työtä maataloilla.

Suomessa on ollut eduskuntavaalit ja hallituspohjaa lähtevät muodostamaan Kokoomus, Perussuomalaiset, Kristillisdemokraatit ja Ruotsalainen kansanpuolue. Suomessa on paineita julkisen hallinnon säästöihin. Porotalouden rahoitusneuvottelut ovat myös käynnissä ja Paliskuntain yhdistys on tehnyt tätä varten pohjatyötä hallintoa varten. Paliskuntain yhdistyksen rahoitus pitää sisällään neuvonnan, tutkimuksen ja valtakuntienväliset poroesteaidat.

Venäjän hyökkäyksellä Ukrainaan on ollut vaikutusta myös pohjoiseen. Poronhoitoalueen itärajalla on jouduttu aktiivisemmin tarkistamaan poroesteaidan kuntoa. Eduskunta antoi vuoden vaihteessa 300 000 € lisärahaa poroesteaitojen kunnossapitoon mm. itärajalla olevan aidan lisääntyneeseen tarkastukseen.

Anne Ollila kertoi Maa- ja metsätalousministeriön johdolla tehdystä Porotalouden tulevaisuustyöryhmän loppuraportista. Työryhmän keskeiset tavoitteet tiivistyvät kahdeksaan keskeiseen tavoitteeseen. Yhtenä tavoitteena työryhmä esittää paliskunnille porolaidunten käyttö- ja hoitosuunnitelman laatimista. Työryhmä on esittänyt porolaidunten kunnan parantamiseksi paliskunnille viisi toimenpidettä, joista on valittava toteutettavaksi vähintään kaksi paliskunnalle parhaiten sopivaa toimenpidettä. Maa- ja metsätalousministeriö on tekemässä selvitystä, miten prosessi paliskunnissa tehdään.

Kulunut poronhoitovuosi on ollut poroille hyvä. Negatiivisena asiana on taas ollut petotilanne. Petovahinkoja on tullut paljon. Porotalous on lisäksi muun maankäytön paineessa mm. kaivos- ja tuulivoimahankkeet sekä metsäalueella metsätalous. Paliskuntain yhdistyksen teettämän selvityksen mukaan yleinen mielipide on, että porotaloudella tulisi olla vahvempi asema muita maankäyttöä vastaan. Tämä on tärkeä tieto taistelussa poroelinkeinon puolesta.

Suomessa on menossa eläinsuojelulain uudistus. Uudistuksessa painopiste on eläinten hyvinvoinnissa. Porojen osalta ei paljon muutoksia. Tärkeimpänä kivunlievitys kastraation aikana, tarharuokinnan yhteydessä puhtaan veden ja lumensaanti sekä teurastamoille tuleva videovalvonta. Paliskuntain yhdistys on esittänyt eläinsuojelulakiin porolle omaa lajikohtaista tarkastelua. Keväällä poroparlamentissa pääteemana on porojen hyvinvointi. Poronlihan menekkiä ajatellen eettinen ja ekologinen puoli on huolehdittava.

Finland

Hannu Linjakumpu berettet at det ved årsskiftet begynte en ny EU-programperiode/EU-finansieringsperiode i Finland. På reindriftssiden kan EU-finansiering kun brukes for utviklingsprosjekter. Andre overføringer til reindriftsnæringen er nasjonale midler. Det er holdt regionale informasjonsmøter om den nye finansieringsperioden.

Søknadsprosessen for åkertilskudd til bønder er i ferd med å bli heldigital, og åkertilsyn føres i stadig større grad via satellitter. Nytt ved tilskuddsøknadsordningen er at søknader kan suppleres til langt ut på høsten under vekstsesongen. Likevel må tilsyn fortsatt føres også i form av befaringer fordi det i den nye modellen fortsatt er behov for å "opplære" kunstig intelligens f.eks. til å gjenkjenne gressets ulike vekststadier. Med denne endringen prøver man å minske det arbeidet som jordbrukene påføres gjennom tilskuddssøknadene.

I Finland har det vært riksdagsvalg, og det er Samlingspartiet, Sannfinnene, Kristdemokratene og Svenska folkpartiet som går i gang med å danne en regjeringsplattform. I Finland er det press for å redusere kostnader i offentlig forvaltning. Reindriftsnæringens finansieringsforhandlinger er også i gang, og Reinbeitedistriktenes forening har utført

grunnarbeid for forvaltningen. Finansiering for Reinbeitedistriktenes forening inkluderer rådgivning, forskning og reingjerdene mellom statene.

Russlands angrep på Ukraina har også påvirket nordområdene. Langs østgrensen av reindriftsområdet har man mer aktivt måttet kontrollere hvilken skikk reingjerdet er i. Ved årsskiftet ga riksdagen en tilleggsbevilgning på 300 000 € for vedlikehold av reingjerdene, bl.a. for økt inspeksjon av gjerdet langs østgrensen.

Anne Ollila berettet om Reindriftsnæringens fremtidsgruppas sluttrapport som ble laget i regi av Jord- og skogsbruksministeriet*. Arbeidsgruppas sentrale målsettinger ble sammenfattet til åtte sentrale mål. Et mål som arbeidsgruppa foreslår til reinbeitedistriktene er å utarbeide en bruks- og forvaltningplan for reinbeitene. For at reinbeitedistriktene kan forbedre reinbeitenes tilstand har arbeidsgruppa foreslått fem tiltak hvorav reinbeitedistriktet skal gjennomføre minst to som best egner seg for reinbeitedistriktet. Jord- og skogsbruksministeriet* holder på å utrede hvordan prosessen i reinbeitedistriktene skal gjøres.

Det siste reindriftsåret har vært bra for reinene. Det som derimot var negativt var rovdyrsituasjonen. Det har vært mange rovdyrskader. I tillegg er reindriften under press fra annen arealbruk, bl.a. fra gruve- og vindkraftprosjekter samt fra skogbruk i skogområdet. I følge en utredning bestilt av Reinbeitedistriktenes forening, er det allmenne synet at reindriften burde ha en sterkere stilling mot annen arealbruk. Dette er en viktig opplysning i kampen for reindriftsnæringen.

I Finland holder man på å fornye dyrebeskyttelsesloven. Reformens tyngdepunkt er dyrevelferd. Med tanke på reinene kommer det ikke mange endringer. Det viktigste er smertelindring under kastrering, tilgang på rent vann og snø i forbindelse med hagefôring samt videoovervåking som installeres i slakteriene. Reinbeitedistriktenes forening har foreslått å ha en egen artsspesifikk granskning for rein med i dyrebeskyttelsesloven. På reinparlamentet til våren er dyrevelferd hos rein som hovedfokus. Med tanke på omsetning av reinkjøtt skal man sørge for den etiske og økologiske siden.

Norja

Morten Floor kertoi, että Norjassa on tehty poronhoitosopimus elinkeinon ja valtion välillä. Rahallisesti korotus on suurin koko poronhoitosopimuksen historiassa. Sopimuksessa on priorisoitu suorat tuet poronhoitajille. Vasojen teurastustukea, tuotantopalkkiota ja aluetukea nostettiin. Samalla sovittiin ilmasto- ja valmiusasioista, laidunkriiseihin liittyvästä rahoituksesta ja valmiusrahastosta sekä elinkeinotuesta jalostukseen, matkailuun ja oppimis- ja hoivapalveluihin. Lisäksi mukana muita toimenpiteitä porotalouden tukemiseksi, mm. työturvallisuus, NRL-alueneuvontapalvelut sekä porojen terveystuotot. Sopimusosapuolet ovat myös käynnistäneet hankkeen vihapuhetta ja rasismia vastaan. Sopimus on esitetty suurkäräjille. Suurkäräjät käsittelevät sopimusta touko - kesäkuussa ja sopimus astuu voimaan 1.7.2023.

Norjassa on ollut pääosin hyvä laiduntilanne. Paikoittain on ollut vaikeaa, Norlandin ja Tromsin alueiden keskiosissa paliskuntien omat valmiusrahastot eivät ole riittäneet, joten paliskunnat ovat saaneet 2 milj. kruunua tukea keskeisestä valmiusrahastosta. Laidunkriisiprosessiin ei ole tullut isoja muutoksia. Laidunkriisin määritelmää on tarkennettu.

Norjassa on meneillään tuulivoimaloita koskevan korkeimman oikeuden tuomion käsittely ja seuranta. Porotaloudelle tuli voitto korkeimmassa tuomioistuimessa. Hallitus ei ole vielä löytänyt ratkaisua asiaan, ja 151 tuuliturbiinia on edelleen toiminnassa. Tuulimyllyt sijaitsevat yhden, kahdesta siidaryhmästä koostuvan, paliskunnan talvilaitumilla. Norjan hallitus on

ilmoittanut, että asiasta tehdään uusi päätös sekä uusia selvityksiä. Uusien selvitysten rinnalle kaavailaan osapuolten välistä sovittelua. Sovittelua johtaa valtakunnansovittelija ympärillään tiimi, johon kuuluu kaksi neuvottelijaa. Sovitteluratkaisu on nopein tapa saada aikaan pysyviä ratkaisuja. Norjassa oli asiasta mielenosoitus maaliskuun alussa. Mielenosoitukseen osallistui saamelaisia ja nuoria ympäristöjärjestöjen edustajia. Mielenosoitus oli hyvin järjestetty ja se vaikutti asiaan myönteisesti, sillä hallitus ryhtyi hakemaan ratkaisuja aktiivisemmin.

Lopuksi Morten Floor toi esille, että Norjassa hallituksessa kiinnitetään nyt paljon huomiota porotalouteen, se antaa elinkeinolle enemmän mahdollisuuksia. Tulossa on kokonaisvaltainen poronhoitolain uudistus. Työtä johtaa maatalous- ja elintarvikeministeriö. Laki on elinkeinolaki porotalouden harjoittamisesta. Asianomaisia intressejä edustavia tahoja, mm. saamelaiskäräjät, NRL, asianosaisia kuntia, saamelaiset järjestöt, maaherra ja maatalouden keskusvirasto, pyritään ottamaan tiiviisti mukaan. Saamelaiskäräjät ja NRL ovat antaneet oman lakimuutosesityksensä. Tämä sisällytetään osaksi ministeriön työtä.

Norge

Morten Floor fortalte at det i Norge er inngått en reindriftsavtale mellom næringen og staten. Målet i penger er økningen den største i reindriftsavtalens historie. I avtalen er direkteoverføringer til reindriftsutøvere blitt prioritert. Kalveslaktetilskuddet, produksjonspremien og distriktstilskuddet er blitt økt. Samtidig avtalte man om klima- og beredskapssaker, finansiering og beredskapsfond ved beitekriser samt næringstilskudd til videreforedling, reiseliv og lærings- og omsorgsbaserte tjenester. I tillegg er det andre tiltak for å støtte opp om reindriftsnæringen, bl.a. HMS, NRL-rådgivningstjenester i arealsaker samt helsetjenester for rein. Avtalepartene har også startet et prosjekt mot hets og rasisme.. Avtalen er lagt frem for Stortinget. Stortinget behandler avtalen i mai-juni, og avtalen trer i kraft den 1.7.2023.

I Norge har beitesituasjonen i hovedsak vært bra. Stedvis har det vært vanskelig, i midtre deler av Nordland og Troms har distriktenes egne beredskapsfond ikke vært tilstrekkelige slik at de har mottatt støtte på 2 mill. kroner fra de sentrale beredskapsfondet.. Det har ikke blitt til store endringer i beitekriseprosessen. Definisjonen på beitekrise er blitt presisert.

I Norge pågår det behandling og oppfølging av høyesterettsdommen om vindkraftverker. Reindriftsnæringen vant i Høyesteretten. Regjeringen har ennå ikke funnet en løsning på saken og 151 vindturbinene er fortsatt i drift. Vindturbinene befinner seg i vinterbeitene til ett reinbeitedistrikt som er delt i to siidagrupper. Den norske regjering har meldt at det skal fattes nytt vedtak i saken og at det skal gjennomføres nye utredninger. Parallelt med nye utredninger er det lagt opp til en mekling mellom partene. Meklingen ledes av riksmegleren som har et team på to forhandlere rundt seg. En løsning gjennom mekling vil være den raskeste veien til varige løsninger. I Norge ble det holdt en demonstrasjon om saken i begynnelsen av mars. I demonstrasjonen deltok samer og unge representanter for miljøorganisasjoner. Demonstrasjonen var godt organisert og positiv for saken ved at den bidro til at regjeringen gikk mer aktivt inn for å finne løsninger.

Til slutt fortalte Morten Floor at regjeringen i Norge nå retter mye fokus på reindrifta, det gir næringen flere muligheter. Det vil nå bli gjennomført en helhellig revisjon av reindriftsloven. Arbeidet ledes av Landbruks- og matdepartementet.. Loven er en næringslov om reindriftsutøvelse. Det legges opp til en tett involvering av berørte interesser, herunder Sametinget, NRL, aktuelle kommuner, samiske organisasjoner, statsforvalteren og Landbruksdirektoratet. Sametinget og NRL har levert sitt eget lovendringsforslag. Dette arbeidet vil inngå som et bidrag i departementets arbeid.

163/23

Rajanylitykset / Grensekrysninger

Tilanne- ja toimenpidekatsaus edellisen kokouksen jälkeen.

Orientering om situasjonen og tiltak etter forrige møte

Kirsi Huhtamäki teki katsauksen miten porojen rajanylityksiä on tapahtunut edellisen kokouksen jälkeen. Maaliskuussa 2023 Tenojokilaaksossa 100 poroa norjalaista poroa on tullut Suomen puolelle. Ylityksistä aiheutuneita vahinkoja on syntynyt muutamille maanomistajille. Paliskunnille ja poronhoitajille on myös aiheutunut kuluja porojen aitaan laitosta ja -palauttamisesta. Alueilla, missä poroja on ollut, tehdään katselmukset lumien sulettua. Maanomistajia on ohjeistettu, että esim. pelloilla ei tehdä toimenpiteitä ennen katselmusta.

Kirsi Huhtamäki ga en oversikt over grensekrysninger av rein som har skjedd etter forrige møte. I mars 2023 kom 100 norske rein over på finsk side i Tanadalen. Noen grunneiere ble påført skader gjennom krysningene. Det har også oppstått kostnader for reinbeitedistriktene og reineierne for å drive reinene i inngjerdingen og for å tilbakeføre dem. De områdene der det har vært rein, vil bli befart når snøen har smeltet. Grunneierne er blitt instruert om ikke å gjøre tiltak for eksempel på åkrene før befaringen.

Käsivarren paliskunnan alueella on ollut norjalaisia poroja Suomen puolella maaliskuun vaihteessa. Käsivarren paliskunta on lähettänyt pöytäkirjaotteen paliskunnan hallituksen kokouksesta. Huhtamäki kävi sen läpi. Poroista tuli myös ilmoitus viranomaisille kaksi viikkoa sen jälkeen, kun porot olivat olleet Suomessa. Viranomaiset eivät ehtineet reagoimaan asiaan. Poliisilla ei ollut resursseja asian selvittämiseksi. Viranomaisten saamien tietojen mukaan norjalainen poronhoitaja Ole Nils Aslak Baal on tuonut useana vuotena poronsa laiduntamaan Suomen puolelle, käytyään ensin laiduntamassa Ruotsin puolella.

I området til Käsivarsi reinbeitedistrikt har det vært norske rein på finsk side i månedsskifte mars-april. Käsivarsi reinbeitedistrikt har sendt en protokollutskrift fra styremøtet i reinbeitedistriktet. Den ble gjennomgått av Huhtamäki. Det kom også en melding om rein til myndighetene to uker etter at rein hadde vært i Finland. Myndighetene rakk ikke å reagere på saken. Politiet hadde ikke ressurser til å oppklare saken. Ifølge den informasjonen som myndighetene har fått, har den norske reineieren Ole Nils Aslak Baal under flere år ført sine rein på beite på finsk side etter først å ha hatt dem på beite på svensk side.

Suomeen ei ole tullut Norjasta yhtään ilmoitusta, että suomalaisia poroja olisi mennyt Norjan puolelle.

Finland har ikke fått en eneste melding fra Norge om at finske rein skulle ha gått over på norsk side.

164/23

Edellisen kokouksen jälkeen suoritettujen kunnostustoimien sekä yhteydenotot kentältä sopimusaitoihin liittyen / Vedlikehold gjennomført siden siste møte og henvendelser fra feltet angående konvensjonsgjerder

- a. Mitä kunnostustoimia on suoritettu edellisen kokouksen jälkeen?
Hva er gjennomført av vedlikehold siden siste møte?

Suomi

Suomessa on tehty edellisen kokouksen jälkeen kuukausittain aitojen kunnossapitotarkistukset. Tolppia on ajettu kesän 2023 peruskorjauskohteille.

Finland

I Finland er det gjennomført månedlige vedlikeholdsinspeksjoner av gjerdet etter forrige møte. Det er blitt kjørt ut stolper til steder der grunnleggende vedlikehold vil bli gjennomført sommeren 2023.

Norja

Norjassa ollaan laatimassa sopimuksia aitojen kunnossapidosta paliskuntien kanssa. Tällä hetkellä harkitaan mahdollisuutta solmia sopimuksia julkisia hankintoja säätelevien sääntöjen puitteissa. Norjassa suunnitellaan lisäksi suurempia korjauskokonaisuuksia aitoihin. Venäjän vastaisella rajalla on korjaustarvetta 7 kilometrin matkalla.

Norge

I Norge er man i ferd med å lage avtaler om vedlikehold av gjerder med reinbeitedistriktene. Det vurderes nå muligheten for å inngå avtaler knyttet til regelverket for offentlige anskaffelser. I Norge planlegges det i tillegg større reparasjonsenheter på gjerdene. På grensen mot Russland er det reparasjonsbehov på en strekning på 7 km.

b. Yhteydenotot kentältä sopimusaitoihin liittyen?

Henvendelser fra reindriften angående konvensjonsgjerder?

Suomi

Suomi toi esille Käsivarren alueen vaikean aitatilanteen. Norjan poroja on ollut laiduntamassa Suomen puolella useamman viikon ajan. Nils-Matti Vasara on lähettänyt asiasta viestin ja kuvia aitakomissiolle. Suomi on mm. esittänyt rajalle tehtäväksi johdeaidat, jotta suomalaisia poroja ei pääsisi menemään Norjan puolelle. Morten Floor totesi, että Norjassa on pohdittu asiaa ja olisi hyvä päästä katselmukselle tälle alueelle. Asiasta olisi hyvä olla kokonaiskäsitely.

Per Antti Labba ei ole saanut maksua kesällä 2022 tehdyistä töistä, koska hänen lasku ei ole tullut määräaikaan mennessä perille. Norja selvittää maakuntahallinnosta, mitä on tapahtunut. Suomi käännättää Norjaksi Per Antti Labban asiasta lähetettävän viestin ja lähettää sen ja laskun Norjaan maatalouden keskusvirastoon.

Finland

Finland tok opp den vanskelige situasjonen vedrørende gjerdet i området ved Käsivarsi. I flere uker har norske rein vært på beite på finsk side. Nils-Matti Vasara har sendt melding om saken samt bilder til reingjerdekommissjonen. Finland har bl.a. foreslått å sette opp ledegjerder ved grensen slik at finske rein ikke slipper over på norsk side. Morten Floor konstaterte at man har drøftet saken i Norge og at det ville være bra å komme på befarung til dette området. Det hadde vært fint å få et helhetsbilde over saken.

Per Antti Labba har ikke fått betaling for arbeidene utført sommeren 2022 fordi hans faktura ikke hadde kommet fram innen fristen. Norge avklarer med Statsforvalteren hva som har skjedd. Finland oversetter Per Antti Labbas melding om saken til norsk og sender både den og fakturaen til Landbruksdirektoratet i Norge.

Norja

Marraskuussa Suomen vastualueella Urttivaarassa on aita ollut kaatuneena. Suomi selvittää onko rikkoontunut aita samassa kohdassa kuin jo aikaisemmin tarkistettu vai onko kyseessä uusi tapaus.

Norge

I november lå gjerdet nede ved Urdevarre på Finlands ansvarsområde. Finland avklarer om det ødelagte gjerdet er på samme sted som det allerede inspiserte, eller om det dreier seg om et nytt tilfelle.

c. Erityistoimenpiteiden tarveraportointi / Rapportering om behov for særskilte tiltak

Kummallakaan maalla ei ollut erityistoimenpiteiden raportointia

Ingen av landene hadde noe å rapportere hva gjelder særskilte tiltak

Päätös: Merkataan ilmoitukset tiedoksi. Pyritään tekemään aitakomission katselmus Käsivarren alueen tilanteen selvittämiseksi.

Vedtak: *Meldingene tas til etterretning. Det tas sikte på å gjennomføre en befarung med reingjerdekommissjonen for å avklare situasjonen i området ved Käsivarsi.*

165/23

Komission aiempien kokousten perusteella käsiteltävää / Oppfølgingspunkter fra tidligere kommisjonsmøter

a. Angeli-Vanha Karigasniemi välinen osuus, aitasopimuksen 24 artiklan mukainen prosessi *Strekningen mellom Angeli og Gamle Karigasniemi, prosessen i henhold til reingjerdekonvensjon artikkel 24*

Hannu Linjakumpu selosti Inarijoen aitalinjauksen kompromissiasian käsittelyä Suomessa. Edellisen kokouksen jälkeen noottien vaihtoon liittyvää tekstiä on hiottu yhteistyössä Ulkoministeriön ja Maa- ja metsätalousministeriön kanssa. Saamelaiskäräjien kanssa pidettiin saamelaiskäräjälain 9§:n mukainen neuvottelu ja informointitilaisuus. Neuvottelussa käytiin läpi uuden valtiosopimuksen neuvotteluiden eteneminen alusta alkaen. Neuvottelussa Saamelaiskäräjät jättivät eriävän mielipiteen kompromissista ja aitalinjauksesta. Käräjien mielestä esim. selvityksiä vaikutuksesta saamelaiskulttuuriin ei ole tehty riittävästi. Eriävä mielepide on merkattu tiedoksi ja lähetetty tiedoksi Maa- ja metsätalous ministeriöön sekä Ulkoministeriöön.

Maa- ja metsätalous ministeriö sekä Ulkoministeriö tekivät noottienvaihtoesityksen 23.3.2023. Sopimuksen lisäys on viety asetuksella lisäksi kansalliseen lainsäädäntöön. Suomessa asiaa vievät eteenpäin nyt Lapin ELY-keskus ja Maanmittauslaitos.

Linjakunpu selosti myös, miten asia Maanmittauslaitoksessa etenee suunnittelun ja käytännön toiminnan tasolla mm. tiedotus- ja lisäselvitys- ja lunastusprosesseineen. Lisäksi rahoituksen varaaminen valtion budjettiin on olennainen osa prosessia. Aidan käytännön rakentaminen realisoituu sopimusten ja lunastustoimitusten jälkeen oletettavasti vuosina 2025-2026.

Hannu Linjakumpu forklarte hvordan kompromissforslaget for gjerdetraséen langs Anárjohka behandles i Finland. Etter forrige møte ble teksten for noteveksling finpusset i samarbeid med Utrikesministeriet og Jord- og skogsbruksministeriet*. Det ble gjennomført et forhandlings- og informasjonsarrangement med Sametinget i henhold til sametingslag* § 9. Under forhandlingene ble forhandlingsforløpet for den nye konvensjonen gjennomgått fra starten av. Under forhandlingene tok Sametinget dissens når det gjelder kompromisset og gjerdetraséen. I følge Sametinget er f.eks. konsekvensene for den samiske kulturen ikke tilstrekkelig utredet. Dissensen er tatt til etterretning og sendt til Jord- og skogsbruksministeriet* og til Utrikesministeriet* til informasjon.*

Jord- och skogsbruksministeriet og Utrikesministeriet* la frem instillingen til noteveksling den 23.3.2023. Tillegget til konvensjonsteksten er implementert i finsk lov gjennom en forskrift. I Finland er det NTM-centralen i Lapland* og Lantmäteriverket* som følger opp saken. Linjakumpu forklarte også hvordan saken skrider frem i Lantmäteriverket* i form av planlegging og praktisk gjennomføring bl.a. gjennom å informere, utrede ytterligere og innløse. I tillegg er det å sette av penger i statsbudsjettet en vesentlig del av prosessen. Den konkrete gjerdebyggingen realiseres antakeligvis i 2025–2026 etter at avtaler er inngått og innløsninger utført.*

Morten Floor kiitti Suomea tarkasta selvityksestä. Norjassa asiaa on käsitelty perustuslain 25§:n mukaisesti, muuten asiaa ei tarvitse käsitellä.

Ulkoasiainneuvosto teki päätöksen noottien vaihdosta Suomen kanssa. Norjan ja Suomen ulkoministeriöt hyväksyivät kompromissiesityksen ja se viedään osaksi valtiosopimusta. Norjassa asiasta tiedotetaan ilmoittamalla verkossa.

Morten Floor takket Finland for den nøyaktige redegjørelsen. I Norge er saken blitt behandlet i henhold til grunnloven § 25, utover det krever saken ingen videre behandling. Utrikesrådet fattet beslutningen om noteveksling med Finland. Utenriksdepartementene i Norge og Finland godkjente kompromissforslaget, og det blir tatt inn i konvensjonen. I Norge går informasjon om saken ut gjennom nettmeldinger.*

Päätös: Merkataan esitetyt selvitykset tiedoksi

Vedtak: De fremlagte redegjørelsene tas til etterretning.

- b. Sopimusaidan tekniset määräykset. Allekirjoitukset
Teknisk spesifikaşjon av konvensjonsgjerdet. Signaturer

Morten Floor ilmoitti, että he eivät ole päässeet asian kanssa aivan maaliin asti siinä, mitä edellisessä kokouksessa sovittiin. Esitetään lisättäväksi; hitaasti kasvava tiheäsyinen pohjoinen puu muutetaan johonkin muuhun ilmaisuun, koska muutoin se voi rajoittaa kilpailua. Tavoite on, että aitatolppien elinkaaren tulisi olla vähintään 20 vuotta. Tätä voidaan käyttää kilpailutuksessa ja tarjoajan tehtävä on osoittaa materiaalin vaadittu kestoikä.

Morten Floor ga beskjed at de i denne saken ikke hadde kommet helt i mål med det som ble avtalt i forrige møte. Det foreslås å tilføye at saktevoksende nordisk trevirke med dette årringer byttes ut med et annet uttrykk fordi det ellers kan være konkurransebegrensende. Målet er at gjerdestolpenes levetid burde være minimum 20 år. Dette kan brukes ved konkurranseutsetting, og det blir tilbyderens oppgave å bevise at materialet har den påkrevde holdbarhetstid.

Päätös: Merkittiin tilannekatsaus tiedoksi. Norja korjaa aidanrakentamisohjeen teknisiin määräyksiin, että tolppien tavoitekestoian tulee olla vähintään 20 vuotta. Tolppien tarjoajan tehtävä on osoittaa tolpile asetettu kestoikä. Tätä voidaan käyttää jatkossa materiaalihankintojen kilpailutuksessa.

Vedtak: Statusorienteringen ble tatt til etterretning. Norge retter i teknisk spesifikaşjon av konvensjonsgjerdet at påkrevd holdbarhetstid for stolper skal være minimum 20 år. Det er stolpetilbyderens oppgave å bevise at stolpene har den påkrevde holdbarhetstid. Dette kan heretter brukes ved konkurranseutsetting av materialanskaffelser.

c. Yhteinen paikkatieto
Felles kartdata

Marja Anttonen Paliskuntain yhdistyksestä esitteli yhteisen paikkatietoaineiston tämänhetkisen tilanteen. Järjestelmä on valmis ja sillä pysyvä osoite Nibion sivuilla. Taustakartan laskun maksamisesta on sovittu niin, että puheenjohtajamaana toimiva valtio maksaa vuosittaisen maksun. Maksu oli vuodelta 2022 minimilaskutuksen suuruinen. Pinta-alan mittaustyökalu on vielä tekemättä, mutta siihen on järjestelmässä ja Nibiolla valmiudet.

Magnar Evertsens ilmoitti, että Nibiolle voidaan nyt ilmoittaa pinta-alan mittaustyökalun tekemisen aloittamisesta. Valuuttakurssi määrää lopullisen hinnan.

Marja Anttonen fra Reinbeitedistriktenes forening presenterte status for felles kartdata. Systemet er klart og har en fast adresse på Nibios nettsider. Når det gjelder betaling av regningen for bakgrunnskart er det blitt avtalt at den staten som har lederfunksjonen, betaler årsavgiften. Beløpet for 2022 var på størrelsen med minsteavgiften. Arealfunksjonen er ikke utarbeidet ennå, men systemet og Nibio er forberedte for dette.

Magnar Evertsens kunngjorde at Nibio nå kan få beskjed om å sette i gang arbeidet med arealfunksjonen. Den endelige prisen bestemmes av valutakursen.

Päätös: Merkittiin tilannekatsaus tiedoksi

Vedtak: *Orienteringen ble tatt til etterretning*

166/23 **Komission seuraavan kokouksen ajankohta ja paikka /
*Tid og sted for neste kommisjonsmøte***

Päätös: Seuraava kokous päätettiin pitää 14.- 15.9.2023 Kilpisjärvellä. Kokouksen aikana toteutetaan katselmukset useasti esille tulleisiin kohteisiin.

Vedtak: *Det ble besluttet å avholde neste møte den 14.–15.09.2023 i Kilpisjärvi. Under møtet gjennomføres det befaringer på de stedene som ofte har vært omtalt.*

167/23 **Muut asiat / *Eventuelt***

Päätös: Muita asioita ei ollut.

Vedtak: *Ingen saker under eventuelt.*

168/23 **Yhteenvedo ja kokouksen päättäminen / *Oppsummering og avslutning av møtet***

- allekirjoittamattomiin pöytäkirjoihin lisätään tarpeelliset viimeistelyt ja lähetetään ne kaikki kerralla allekirjoitettavaksi Visma sign-järjestelmässä
- kuultiin kattavat porotalouskatsaukset molemmista maista
- kuultiin toimivaltaisten viranomaisten katsaus porojen rajan ylityksistä
- käytiin läpi norjalaisten porojen luvaton laiduntaminen Suomen puolella
- kuultiin kunnossapitoraportoinnit

- kuultiin, että molemmilla mailla on kansainvälisestä tilanteesta johtuvaa painetta Venäjän vastaisella rajalla
- todettiin, että Käsivarren alueelle Kilpisjärvelle on tarpeellista tehdä katselmus
- Norja selvittää Per Antti Labban aitatöihin liittyvää laskutusta Norjan puolella
- käytiin läpi Inarijokivarren sopimusaidan tämänhetkinen tilanne
- sopimusaidan teknisiin määräyksiin Norja tekee sovitut kaksi korjausta ja lähettää sen allekirjoitettavaksi
- kuultiin yhteisen paikkatietokannan tilannekatsaus

- *protokollene som ikke er underskrevet får den siste finpuss som er nødvendig og blir sendt samlet for signering i Visma Sign-systemet*
- *det ble gitt omfattende orienteringer om reindriften i begge land*
- *vedkommende myndigheter orienterte om grensekryssninger av rein*
- *ulovlig beiting av norske rein på finsk side ble gjennomgått*
- *vedlikeholdsrapporter ble lagt frem*
- *det ble orientert om at begge land har press ved grensen mot Russland på grunn av den internasjonale situasjonen*
- *det ble konstatert at det er behov for å gjennomføre en befarings i området ved Käsivarsi i Kilpisjärvi*
- *Norge avklarer fakturering for Per Antti Labbas gjerdearbeid på norsk side*
- *den aktuelle situasjonen vedrørende konvensjonsgjerdet langs Anárjohka ble gjennomgått*
- *Norge gjør to rettelser i teknisk beskrivelse av konvensjonsgjerdet som avtalt og sender dokumentet til signering*
- *det ble orientert om status for felles kartdatabase*

Komission puheenjohtaja kiitti kokousedustajia rakentavasta keskustelusta ja tulkkeja jälleen hyvästä työstä.

Kommisjonens leder takket møtedeltakerne for konstruktive samtaler og tolkene for godt arbeid også denne gangen.

Morten Floor

Hannu Linjakumpu

Johan Ingvald Hætta

Anne Ollila

Berit Marie Eira

Kirsi Huhtamäki

SIGNATURES**ALLEKIRJOITUKSET****UNDERSKRIFTER****SIGNATURER****UNDERSKRIFTER**

This documents contains 11 pages before this page

Tämä asiakirja sisältää 11 sivua ennen tätä sivua

Detta dokument innehåller 11 sidor före denna sida

Dokumentet inneholder 11 sider før denne siden

Dette dokument indeholder 11 sider før denne side

Anne Ollila - [REDACTED]

Hannu Linjakumpu - [REDACTED]

Berit Marie Eira - [REDACTED]

Kirsi Huhtamäki - [REDACTED]

Morten Floor

Morten Floor - [REDACTED]

JIH

JIH - [REDACTED]

authority to sign

representative

custodial

asemavaltuus

nimenkirjoitusoikeus

huoltaja/edunvalvoja

ställningsfullmakt

firmateckningsrätt

förvaltare

autoritet til å signere

representant

foresatte/verge

myndighed til at underskrive

repræsentant

frihedsberøvende